

Uchwała Nr XIV/92/2019
Rady Gminy Rozdrażew
z dnia 23 grudnia 2019r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na obszarze Gminy Rozdrażew na 2020 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jed. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 poz. 2277.) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na obszarze Gminy Rozdrażew na 2020 r. w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rozdrażew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r. i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Rozdrażewie i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady Gminy
Wiesław Jankowski

Uzasadnienie:

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalany jest corocznie przez Radę Gminy.

Głównym celem programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie już istniejących.

Proponowany program zakłada kontynuację realizowanych w poprzednich latach form wsparcia osób i rodzin z problemami alkoholowymi oraz dotkniętymi przemocą w rodzinie, w tym również poprzez wsparcie instytucji zajmujących się rozwiązywaniem tych problemów oraz organizację różnych form aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień.

Wójt Gminy
Mariusz Dymarski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA OBSZARZE GMINY ROZDRAŻEW NA 2020 r.

I. Wprowadzenie

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie, kłopoty dzieci w nauce i adaptacji społecznej. Liczne badania dowodzą, że szkody zdrowotne nie tylko ponoszą osoby nadużywające alkoholu, ale także osoby pijące w sposób ryzykowny i szkodliwy.

W Polsce corocznie umiera z przyczyn bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu kilkanaście tysięcy osób. Alkohol jest przyczyną ponad 60 chorób. Spożywanie alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie ale wpływają na całą populację.

Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i ich rozwiązywania mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę ze strony administracji rządowej i samorządowej.

II . Podstawy prawne działań:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019r. poz. 2277)
2. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1492 ze zm.)
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.).

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019r. poz. 2277) samorząd gminy realizuje swoje zadania w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, stanowiącego część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.

Zadania ujęte w programie na 2020 rok są kontynuacją działalności prowadzonej w tym zakresie już w latach ubiegłych.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- 4) pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w nauce i adaptacji w społeczeństwie,
- 5) propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu jako formy profilaktyki,
- 6) wspomaganie działalności instytucji służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznej w zdrowiu.

Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego NPZ nr 2 :

„Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi” jest określony w Krajowym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Cele i zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018r. są spójne z Narodowym Programem Zdrowia i będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

– zadania do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego.

3.1. Promocja zdrowia.

3.1.1. Edukacja zdrowotna:

- 1/ prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia
- 2/ prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
- 3/ upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach , w szczególności z problemem alkoholowym,

3.1.2.Szkolenie kadr:

- 1/ podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki, i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2/ podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

3.1.3. Zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów, w tym:

- 1/ zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu,
- 2/ zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

3.2. Profilaktyka

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna:

- 1/ upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego w tym programów profilaktyki uniwersalnej,
- 2/ upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

3.2.2.Profilaktyka selektywna:

- 1/ upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia

psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,

2/ poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

3.2.3. Profilaktyka wskazująca:

1/ upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej,

2/ udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się

3.3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa:

1/ zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu,

2/ poszerzanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu o programy ograniczania picia alkoholu,

3/ zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia,

4/ wspieranie działalności środowisk abstynenckich,

5/ zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym,

6/ zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym,

7/ podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wychodzimy z założenia, iż dużą rolę pełni edukacja już od okresu wczesnoszkolnego, informowanie o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, jak również innych substancji uzależniających organizm człowieka. Dzieci i młodzież szkolna obejmowane są programami profilaktycznymi. Poza przekazywaniem wiedzy organizujemy dla dzieci i młodzieży alternatywne formy spędzania wolnego czasu i wypoczynku m.in. półkolonie, zajęcia sportowe.

Uczestniczymy w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych: „Sprawdź czy twoje picie jest bezpieczne” „Cięża bez alkoholu” „Postaw na rodzinę” „Zachowaj trzeźwy umysł” poprzez rozpowszechnianie ulotek informacyjno-edukacyjnych. Staramy się pomagać osobom uzależnionym poprzez rozmowy w szczególności motywujące do podjęcia leczenia, kierowanie do poradni odwykowej czy zakładów leczenia uzależnień.

III. Diagnoza problemów

W Polsce w rodzinach z problemem alkoholowym, w których co najmniej jedna osoba pije w sposób szkodliwy dla niej i dla członków tej rodziny żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci, 2,5 mln osób nadużywających alkoholu oraz 700-900 tys. osób uzależnionych.

Życie w rodzinie z problemem alkoholowym jest związane zazwyczaj z niższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie tych rodzin są grupą ryzyka, która szczególnie narażona jest na przemoc.

• **Dorośli członkowie rodzin alkoholowych**, tzn.: takich, gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób.

- a. Sytuacja ekonomiczna dorosłych członków rodzin alkoholowych: Małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków na alkohol. Często również dochodzi do marnotrawienia środków uzyskiwanych od pomocy społecznej.
- b. Sytuacja psychospołeczna dorosłych członków rodzin alkoholowych: Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np. żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Przyczynia się to do obniżenia zdolności funkcjonowania na rynku pracy oraz do utraty lub mniejszych możliwości zarobkowania.

- **Dzieci i młodzież żyjące w rodzinach alkoholowych** to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

- a. Sytuacja ekonomiczno-społeczna dzieci w rodzinach alkoholowych: Dzieci w rodzinach alkoholowych często doświadczają nie tylko ubóstwa, ale również istotnych zaburzeń emocjonalnych i zakłóceń rozwoju psychofizycznego. Przyczynia się to do powstawania problemów w nauce, w części przypadków do obniżenia poziomu wykształcenia, z czego wynikają potem ograniczone zdolności do aktywnego funkcjonowania na rynku pracy.
- b. Sytuacja psychospołeczna dzieci w rodzinach alkoholowych: W części przypadków życie w chronicznym stresie, zagrożeniu i przemocą prowadzi do zaburzeń zachowania i związanych z nim naruszeń prawa i porządku publicznego, które sprzyjają procesowi wykluczenia społecznego. Dzieci te często dotykają problemy w nauce czy o charakterze logopedycznym.
- c. Ryzyko uzależnień: Należy również podkreślić, że przy braku wsparcia i pomocy socjoterapeutycznej dzieci alkoholików tworzą grupę najwyższego ryzyka uzależnienia od alkoholu i wiele z nich zostaje alkoholikami.

- **Upijające się nastolatki** tworzą populację obejmującą ok. 20% młodzieży w przedziale wiekowym 15-18 rż.

Nadużywanie alkoholu w okresie dojrzewania destrukcyjnie wpływa na karierę edukacyjną i zwiększa ryzyko poważnego obniżenia zdolności funkcjonowania na rynku pracy. Należy również zwrócić uwagę, że osoby z tej grupy cechuje wysokie ryzyko zaburzeń zachowania, konfliktów z prawem i przyszłego uzależnienia od alkoholu i narkotyków.

Statystyki Komendy Głównej Policji wskazują że nietrzeźwi uczestnicy ruchu spowodowali 12% ogółu wypadków. Około 33% sprawców podejrzanych o dokonanie przestępstw było pod wpływem alkoholu.

Diagnoza problemów alkoholowych na terenie gminy Rozdrażew

Gmina Rozdrażew liczy ponad 5200 mieszkańców. Przyjmując że ok. 2% mieszkańców Polski jest uzależnionych od alkoholu, szacować należy, że jest to ponad 100 osób w naszej gminie. Wokół nich żyją dorośli członkowie rodzin i dzieci – około 200 osób.

I. Rynek napojów alkoholowych.

1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	13	12	12	10	10	10
Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży miejscu (gastronomia)	3	1	0	0	0	0

tab. ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

rok	Ilość wydanych zezwoleń	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży
2014	33	30	3
2015	4	3	1
2016	5	5	0
2017	3	3	0
2018	3	3	0
2019	0	0	0

Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba	9	7	3	6	5	7

Tab. Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	289	305	398	433	522	523

Od roku 2014 systematycznie maleje ilości placówek sprzedających napoje alkoholowe oraz ilość wydanych zezwoleń.

2. Podejmowane działania w zakresie ograniczenia dostępności napojów alkoholowych i zmniejszenia rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym:

Uchwałą Nr XLIV/259/2018 Rady Gminy Rozdrażew z dnia 28 sierpnia 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Rozdrażew ustalono ilość zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających:

- do 4,5% alkoholu oraz na piwo w ilości 18 zezwoleń
- pow. 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości 18 zezwoleń
- pow. 18% alkoholu w ilości 18 zezwoleń

Z przeznaczeniem do spożycia:

- w miejscu sprzedaży w ilości 9 zezwoleń
- poza miejscem sprzedaży w ilości 45 zezwoleń

tab. liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zaw. do 4,5% alkoholu oraz na piwo	16	13	12	10	10	10
Zaw. pow.4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	11	11	11	10	10	10
Zaw. pow. 18% alkoholu	13	12	12	10	10	10
Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	36	35	35	30	30	30
Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	4	1	0	0	0	0

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza kontrole podmiotów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi i warunków korzystania z zezwoleń.

Organizowane są także szkolenia dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych.

W roku bieżącym przeprowadzono szkolenie dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych poprzedzone eksperymentem „tajemniczy klient” (osoba pełnoletnia wyglądająca na nieletnią), mające na celu zbadanie czy sprzedawcy sprawdzają pełnoletniość kupujących alkohol. W trzech przypadkach sprzedawca nie poprosił o okazanie dokumentu i sprzedał alkohol.

tab. kontrole podmiotów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

rok	Ilość skontrolowanych sklepów
2016	8
2017	3
2018	5
2019	7

3. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatrzyła sprawy dot. osoby mającej problem alkoholowy na podstawie złożonego do Komisji wniosku. Wniosek taki może złożyć każda osoba lub instytucja (pomoc społeczna, policja, zakład pracy).

tab. ilość złożonych wniosków do Komisji

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
10	12	27	6	7	11	6

tab. ilość osób z problemem alkoholowym w stosunku do których GKRPA podjęła czynności mające na celu zmotywowanie ich do leczenia odwykowego

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
9	10	23	22	12	13	5

4. Zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa tj. na leczenie odwykowe można skierować osobę, która w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny.

O zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego orzeka sąd rejonowy, który wszczyna postępowanie na wniosek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub prokuratora.

tab. ilość osób w sprawie których Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wystąpiła do sądu z wnioskiem o skierowanie ich na leczenie odwykowe

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość wniosków	3	11	7	3	4	3

5. Pomoc udzielona przez GOPS rodzinom osób w których występuje problem alkoholowy

tab. dot. udzielonej pomocy finansowej i rzeczowej – źródło GOPS Rozdrażew

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość rodzin	8	9	8	4	5	9

6. Pomoc psychospołeczna i prawna.

Od 2017 roku w Rozdrażewie funkcjonował Punkt Konsultacyjny osób uzależnionych i ich rodzin. W 2019 r. w I półroczu czynny był 1 raz w miesiącu w wyznaczone dni w godz. 15-17. Porad prawnych w miarę potrzeb udzielać miała radca prawny urzędu gminy we wtorki i piątki w godz. pracy.

tab. Porady terapeutyczne

	2017	2018	2019
Ilość porad	24	20	2
Ilość osób	7	11	2

tab. Porady prawne

	2017	2018	2019
Ilość porad	0	0	0
Ilość osób	0	0	0

7. Ochrona przed przemocą w rodzinie.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogą uzyskać profesjonalną pomoc w Centrum Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

*tab. Dot. ilości spraw przyjętych do realizacji przez OIK w Krotoszynie-
źródło PCPR Krotoszyn*

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ilość spraw	5	12	7	13	3	6
Przyczyna alkohol	2	6	3	7	2	1

Ponadto działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podejmuje powołany zarządzeniem Wójta Gminy Rozdrażew Zespół Interdyscyplinarny poprzez realizację procedury „Niebieska Karta”.

Niebieską Kartę może założyć, a przez to uruchomić całą procedurę: pomoc społeczna, służba zdrowia, oświata, policja i gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

tab. ilość „Niebieskich Kart”, które trafiły do Zespołu Interdyscyplinarnego

2014	2015	2016	2017	2018	2019
6	9	11	10	7	3

7. Nietrzeźwość w miejscach publicznych a przestępstwa i wykroczenia

Dane dot. Gminy Rozdrażew – źródło Komisariat Policji w Koźminie Wlkp.

	rok 2011	rok 2012	rok 2013	Rok 2014	rok 2015	2016	2017	2018	Do 20 paździer nika 2019
Zatrzymani do wytrzeźwienia	5	2	1	6	5	5	5	4	1
Nietrzeźwi nieletni	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Interwencje – ogółem - w tym gdzie przyczyną był alkohol	95 58	97 35	80 28	71 25	80 30	72 30	58 11	164 40	99 15
Wypadki komunikacyjne z udziałem osób nietrzeźwych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	0	0	1	0
Przestępstwa (rozboje, włamania, kradzieże itp.) spowodowane przez osoby będące pod wpływem alk.	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	7	7	6	4

W roku 2018 zlecono przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych występujących na terenie naszej gminy. Badania ankietowe przeprowadziła Oficyna Profilaktyczna z Krakowa. Badaniem objętych zostało 100 osób dorosłych, 190 uczniów i 10 sprzedawców napojów alkoholowych.

Badanie ankietowe dzieci i młodzieży.

W badaniu ankietowym na terenie Gminy Rozdrażew w szkołach podstawowych wzięło udział 190 uczniów, gdzie 55% próby stanowiły dziewczęta, 45% chłopcy.

31% społeczności stanowili uczniowie Klas III gimnazjum, 24% respondentów to uczniowie klasy VIII, 14% to uczniowie klas VII, 20% badanych uczęszcza do VI klasy, 8% do V klasy szkoły podstawowej, a 3% - IV. Najlicniejszą grupę badanych stanowiły dzieci 14-16 letnie (49%), a następnie uczniowie mający 11-13 lat (44%). 7% badanych miało 8-10 lat.

Problem alkoholowy.

W opinii 49% uczniów ich rówieśnicy piją alkohol, 42% ma za sobą inicjacje alkoholową. Badani najczęściej przeszli inicjacje alkoholową w wieku 14-16 lat (49%).

Uczniowie sięgający po alkohol najczęściej wybierają piwo (87%), następnie szampana (76%). Po wódkę sięga 73% badanych, wino – 63%, zaś po likiery i nalewki – 41%.

Po raz pierwszy uczniowie sięgnęli po alkohol w czasie uroczystości rodzinnej (56%). 39% ankietowanych inicjację alkoholową przeszło ze znajomymi na podwórku lub w czasie imprezy towarzyskiej. 31% ankietowanych piło alkohol pod nieobecność rodziców, 26% na dyskotecę, a 21% podczas wycieczki szkolnej. W innych, bliżej nieokreślonych okolicznościach inicjację alkoholową przeszło 14% badanych.

Problem nikotynowy.

47% uczniów twierdzi, że ich rówieśnicy palą papierosy. 7% jest po inicjacji nikotynowej. Zdecydowana większość badanych - 69% twierdzi, że nigdy nie sięgała po wyroby tytoniowe, natomiast 16% paliło tylko kilka razy. 8% ankietowanych pali papierosy od czasu do czasu, natomiast 6% badanych sięga po wyroby tytoniowe codziennie.

Problem przemocy.

35% badanych doświadczyło przemocy. W opinii 38% uczniów, w ich szkole występuje problem przemocy rówieśniczej, a 29% uczniów stosowało przemoc wobec innych. Większość uczniów doświadczających przemocy odpowiedziało, że to koledzy/ koleżanki ze szkoły stosowali/ły przemoc w stosunku do nich (52%). Następnie wskazali na znajomych (26%), siostrę (14%) i brata (32%). 14% ankietowanych wskazało na matkę i ojca.

Problem hazardowy wśród dzieci i młodzieży.

Jak wynika z analizy danych, 14% uczniów grało w gry na pieniądze. Uczniowie którzy mają za sobą epizod korzystania z gier hazardowych przyznają, że najczęściej wybierali zdraпки (82%), ruletkę (78%) i grę na automatach (75%). W dalszej kolejności wskazali: zakłady bukmacherskie (63%) lotto (62%), pokera 48%) i loterie SMS (48%). 50% uczniów podało, że zaczęło grać w gry na pieniądze z chęci szybkiego zarobku. 46% wskazało na ciekawość, 38% na chęć dobrej zabawy, zaś 4% respondentów zaczęło grać w gry hazardowe pod wpływem znajomych.

Badanie ankietowe dorosłych mieszkańców gminy.

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Gminy Rozdrażew wzięło udział 100 mieszkańców. Spośród badanych 59% stanowiły kobiety, a 41% mężczyźni.

Problem alkoholowy wśród dorosłych mieszkańców gminy.

6% mieszkańców codziennie pije alkohol, najczęściej wybierają wino – 63%.

64% badanych pije więcej niż rekomendowana dzienna porcja alkoholu.

17% mieszkańców wykonywało obowiązki w pracy będąc pod wpływem alkoholu,

26% badanych prowadziło pojazd pod wpływem alkoholu, 7% zostało zatrzymanych za jazdę pod wpływem napoju alkoholowego.

14% ankietowanych widziało kobiety w ciąży spożywające alkohol.

Problem nikotynowy

18% mieszkańców codziennie pali papierosy, z czego 46% wypala od 6 do 15 sztuk papierosów na dzień,

38% badanych pali papierosy dla przyjemności,

13% próbowało rzucić palenie, ale nieskutecznie.

Problem narkotykowy

4% mieszkańców ma za sobą inicjację narkotykową, z czego 75% zażywało marihuanę a 50% deklaruje, że zażywa środki dla towarzystwa.

7% respondentów zna konkretną osobę, u której można kupić narkotyki.

Problem przemocy

23% zna osobę doświadczającą przemocy, 6% doświadczyło przemocy, a 9% stosowało zachowania przemocowe.

Badanie sprzedawców napojów alkoholowych na terenie gminy Rozdrażew

Badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie Rozdrażew, wzięli udział również sprzedawcy napojów alkoholowych. Ich udział w badaniu miał na celu sprawdzenie dostępności alkoholu i nikotyny dla mieszkańców niepełnoletnich oraz będących w stanie nietrzeźwości. Ich opinia była ważna również dla oceny skali uzależnienia od alkoholu i nikotyny w gminie.

W badaniu wzięło udział 10 sprzedawców. Pięciu sprzedawców ocenia, że spożycie alkoholu w ich miejscowości spadło i pięciu, że jest na stałym poziomie.

Sprzedawcy zostali także poproszeni o ocenę tego, jak często ma miejsce w ich gminie sprzedaż alkoholu nieletnim. Aż 6 respondentów stwierdziło, że takie sytuacje czasami mają miejsce, a zdaniem 4 respondentów zdarzają się rzadko.

Dobrą informacją jest to, że prawie wszyscy ankietowani (8 osób) deklarują, iż nigdy nie sprzedali alkoholu osobie niepełnoletniej. Wszyscy respondenci deklarują, że prosili o dowód osobisty za każdym razem, gdy nie mieli pewności czy klient ma ukończone 18 lat.

Osoby badane zostały następnie poproszone, o ocenę tego jak często zdarza im się wzywać policję z powodu zakłócania porządku, przez kogoś pod wpływem alkoholu, na terenie punktów sprzedaży lub w jego okolicy. Zdaniem ponad połowy respondentów (6 osób) taka zdarzenia nigdy nie mają miejsca, a 4 sprzedawców uważa, że do takich sytuacji dochodzi rzadko.

Wszyscy respondenci przyznają, że nigdy nie sprzedali wyrobów nikotynowych osobie nieletniej oraz deklarują, że w ich sklepie znajduje się komunikat o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia, osobom nietrzeźwym, informacja o szkodliwości alkoholu oraz wiadomość o zakazie sprzedaży alkoholu pod zastaw lub na kredyt.

IV. Cele programu:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień oraz zmniejszenie skutków tych, które aktualnie występują.
2. Podniesienie wiedzy wśród dorosłych a w szczególności młodzieży z zakresu problematyki uzależnień
3. Wdrażanie nowych form profilaktyki uzależnień kierowanej głównie do dzieci i młodzieży.
4. Wzmocnienie abstynencji dzieci do 18 roku życia.
5. Zmniejszenie naruszeń prawa na rynku sprzedaży napojów alkoholowych.

V. Finansowanie programu.

1. Środki finansowe na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych pochodzą z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z budżetu gminy.
2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu są ujęte w planie budżetu Gminy Rozdrażew na rok 2020 w dziale 851 „ochrona zdrowia”, rozdział 85154 „przeciwdziałanie alkoholizmowi” w wysokości 48.000,- zł.

**VI. SZCZEGÓŁOWY GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2020r.**

Zadanie	Finansowanie
<p>1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.</p> <p>a) Opłacenie kosztów powołania biegłego orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.</p> <p>b) Wdrażanie procedury Niebieskiej Karty w tym kierowanie sprawców przemocy w rodzinie na programy korekcyjno – edukacyjne. (3.3.7)</p>	<p>2.400,00</p>
<p>2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p> <p>a) Udzielanie pomocy prawnej dla rodzin z problemem alkoholowym. (3.3.6)</p> <p>b) Działalność Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (3.1.2.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzanie z osobą zgłoszoną do Komisji rozmów motywującą do podjęcia leczenia, - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się specjalistycznemu leczeniu w warunkach stacjonarnych lub niestacjonarnych (wnioski do sądu) - udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, - wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy Rozdrażew w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Rozdrażew, - kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, - opracowanie i nadzór nad realizacją gminnego programu profilaktyki , - podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy . 	<p>3.620,00</p> <p>500,00</p>

Uchwała Nr XIV/92/2019
Rady Gminy Rozdrażew
z dnia 23 grudnia 2019r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na obszarze Gminy Rozdrażew na 2020 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jed. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 poz. 2277.) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na obszarze Gminy Rozdrażew na 2020 r. w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rozdrażew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r. i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Rozdrażewie i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady Gminy
Wiesław Jankowski

Uzasadnienie:

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalany jest corocznie przez Radę Gminy.

Głównym celem programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie już istniejących.

Proponowany program zakłada kontynuację realizowanych w poprzednich latach form wsparcia osób i rodzin z problemami alkoholowymi oraz dotkniętymi przemocą w rodzinie, w tym również poprzez wsparcie instytucji zajmujących się rozwiązywaniem tych problemów oraz organizację różnych form aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień.

Wójt Gminy
Mariusz Dymarski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA OBSZARZE GMINY ROZDRAŻEW NA 2020 r.

I. Wprowadzenie

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie, kłopoty dzieci w nauce i adaptacji społecznej. Liczne badania dowodzą, że szkody zdrowotne nie tylko ponoszą osoby nadużywające alkoholu, ale także osoby pijące w sposób ryzykowny i szkodliwy.

W Polsce corocznie umiera z przyczyn bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu kilkanaście tysięcy osób. Alkohol jest przyczyną ponad 60 chorób. Spożywanie alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie ale wpływają na całą populację.

Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i ich rozwiązywania mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę ze strony administracji rządowej i samorządowej.

II . Podstawy prawne działań:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019r. poz. 2277)
2. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1492 ze zm.)
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.).

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019r. poz. 2277) samorząd gminy realizuje swoje zadania w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, stanowiącego część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.

Zadania ujęte w programie na 2020 rok są kontynuacją działalności prowadzonej w tym zakresie już w latach ubiegłych.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- 4) pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w nauce i adaptacji w społeczeństwie,
- 5) propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu jako formy profilaktyki,
- 6) wspomaganie działalności instytucji służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznej w zdrowiu.

Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego NPZ nr 2 :

„Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi” jest określony w Krajowym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Cele i zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018r. są spójne z Narodowym Programem Zdrowia i będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

– zadania do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego.

3.1. Promocja zdrowia.

3.1.1. Edukacja zdrowotna:

- 1/ prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia
- 2/ prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
- 3/ upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach , w szczególności z problemem alkoholowym,

3.1.2.Szkolenie kadr:

- 1/ podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki, i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2/ podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

3.1.3. Zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów, w tym:

- 1/ zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu,
- 2/ zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

3.2. Profilaktyka

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna:

- 1/ upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego w tym programów profilaktyki uniwersalnej,
- 2/ upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

3.2.2.Profilaktyka selektywna:

- 1/ upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia

psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,

2/ poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

3.2.3. Profilaktyka wskazująca:

1/ upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej,

2/ udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się

3.3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa:

1/ zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu,

2/ poszerzanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu o programy ograniczania picia alkoholu,

3/ zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia,

4/ wspieranie działalności środowisk abstynenckich,

5/ zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym,

6/ zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym,

7/ podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wychodzimy z założenia, iż dużą rolę pełni edukacja już od okresu wczesnoszkolnego, informowanie o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, jak również innych substancji uzależniających organizm człowieka. Dzieci i młodzież szkolna obejmowane są programami profilaktycznymi. Poza przekazywaniem wiedzy organizujemy dla dzieci i młodzieży alternatywne formy spędzania wolnego czasu i wypoczynku m.in. półkolonie, zajęcia sportowe.

Uczestniczymy w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych: „Sprawdź czy twoje picie jest bezpieczne” „Cięża bez alkoholu” „Postaw na rodzinę” „Zachowaj trzeźwy umysł” poprzez rozpowszechnianie ulotek informacyjno-edukacyjnych. Staramy się pomagać osobom uzależnionym poprzez rozmowy w szczególności motywujące do podjęcia leczenia, kierowanie do poradni odwykowej czy zakładów leczenia uzależnień.

III. Diagnoza problemów

W Polsce w rodzinach z problemem alkoholowym, w których co najmniej jedna osoba pije w sposób szkodliwy dla niej i dla członków tej rodziny żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci, 2,5 mln osób nadużywających alkoholu oraz 700-900 tys. osób uzależnionych.

Życie w rodzinie z problemem alkoholowym jest związane zazwyczaj z niższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie tych rodzin są grupą ryzyka, która szczególnie narażona jest na przemoc.

• **Dorośli członkowie rodzin alkoholowych**, tzn.: takich, gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób.

- a. Sytuacja ekonomiczna dorosłych członków rodzin alkoholowych: Małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków na alkohol. Często również dochodzi do marnotrawienia środków uzyskiwanych od pomocy społecznej.
- b. Sytuacja psychospołeczna dorosłych członków rodzin alkoholowych: Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np. żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Przyczynia się to do obniżenia zdolności funkcjonowania na rynku pracy oraz do utraty lub mniejszych możliwości zarobkowania.

- **Dzieci i młodzież żyjące w rodzinach alkoholowych** to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

- a. Sytuacja ekonomiczno-społeczna dzieci w rodzinach alkoholowych: Dzieci w rodzinach alkoholowych często doświadczają nie tylko ubóstwa, ale również istotnych zaburzeń emocjonalnych i zakłóceń rozwoju psychofizycznego. Przyczynia się to do powstawania problemów w nauce, w części przypadków do obniżenia poziomu wykształcenia, z czego wynikają potem ograniczone zdolności do aktywnego funkcjonowania na rynku pracy.
- b. Sytuacja psychospołeczna dzieci w rodzinach alkoholowych: W części przypadków życie w chronicznym stresie, zagrożeniu i przemocą prowadzi do zaburzeń zachowania i związanych z nim naruszeń prawa i porządku publicznego, które sprzyjają procesowi wykluczenia społecznego. Dzieci te często dotykają problemy w nauce czy o charakterze logopedycznym.
- c. Ryzyko uzależnień: Należy również podkreślić, że przy braku wsparcia i pomocy socjoterapeutycznej dzieci alkoholików tworzą grupę najwyższego ryzyka uzależnienia od alkoholu i wiele z nich zostaje alkoholikami.

- **Upijające się nastolatki** tworzą populację obejmującą ok. 20% młodzieży w przedziale wiekowym 15-18 rż.

Nadużywanie alkoholu w okresie dojrzewania destrukcyjnie wpływa na karierę edukacyjną i zwiększa ryzyko poważnego obniżenia zdolności funkcjonowania na rynku pracy. Należy również zwrócić uwagę, że osoby z tej grupy cechuje wysokie ryzyko zaburzeń zachowania, konfliktów z prawem i przyszłego uzależnienia od alkoholu i narkotyków.

Statystyki Komendy Głównej Policji wskazują że nietrzeźwi uczestnicy ruchu spowodowali 12% ogółu wypadków. Około 33% sprawców podejrzanych o dokonanie przestępstw było pod wpływem alkoholu.

Diagnoza problemów alkoholowych na terenie gminy Rozdrażew

Gmina Rozdrażew liczy ponad 5200 mieszkańców. Przyjmując że ok. 2% mieszkańców Polski jest uzależnionych od alkoholu, szacować należy, że jest to ponad 100 osób w naszej gminie. Wokół nich żyją dorośli członkowie rodzin i dzieci – około 200 osób.

I. Rynek napojów alkoholowych.

1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	13	12	12	10	10	10
Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży miejscu (gastronomia)	3	1	0	0	0	0

tab. ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

rok	Ilość wydanych zezwoleń	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży
2014	33	30	3
2015	4	3	1
2016	5	5	0
2017	3	3	0
2018	3	3	0
2019	0	0	0

Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
liczba	9	7	3	6	5	7

Tab. Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	289	305	398	433	522	523

Od roku 2014 systematycznie maleje ilości placówek sprzedających napoje alkoholowe oraz ilość wydanych zezwoleń.

2. Podejmowane działania w zakresie ograniczenia dostępności napojów alkoholowych i zmniejszenia rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym:

Uchwałą Nr XLIV/259/2018 Rady Gminy Rozdrażew z dnia 28 sierpnia 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Rozdrażew ustalono ilość zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających:

- do 4,5% alkoholu oraz na piwo w ilości 18 zezwoleń
- pow. 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości 18 zezwoleń
- pow. 18% alkoholu w ilości 18 zezwoleń

Z przeznaczeniem do spożycia:

- w miejscu sprzedaży w ilości 9 zezwoleń
- poza miejscem sprzedaży w ilości 45 zezwoleń

tab. liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zaw. do 4,5% alkoholu oraz na piwo	16	13	12	10	10	10
Zaw. pow.4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	11	11	11	10	10	10
Zaw. pow. 18% alkoholu	13	12	12	10	10	10
Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	36	35	35	30	30	30
Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	4	1	0	0	0	0

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza kontrole podmiotów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi i warunków korzystania z zezwoleń.

Organizowane są także szkolenia dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych.

W roku bieżącym przeprowadzono szkolenie dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych poprzedzone eksperymentem „tajemniczy klient” (osoba pełnoletnia wyglądająca na nieletnią), mające na celu zbadanie czy sprzedawcy sprawdzają pełnoletniość kupujących alkohol. W trzech przypadkach sprzedawca nie poprosił o okazanie dokumentu i sprzedał alkohol.

tab. kontrole podmiotów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

rok	Ilość skontrolowanych sklepów
2016	8
2017	3
2018	5
2019	7

3. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatrzyła sprawy dot. osoby mającej problem alkoholowy na podstawie złożonego do Komisji wniosku. Wniosek taki może złożyć każda osoba lub instytucja (pomoc społeczna, policja, zakład pracy).

tab. ilość złożonych wniosków do Komisji

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
10	12	27	6	7	11	6

tab. ilość osób z problemem alkoholowym w stosunku do których GKRPA podjęła czynności mające na celu zmotywowanie ich do leczenia odwykowego

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
9	10	23	22	12	13	5

4. Zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa tj. na leczenie odwykowe można skierować osobę, która w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny.

O zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego orzeka sąd rejonowy, który wszczyna postępowanie na wniosek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub prokuratora.

tab. ilość osób w sprawie których Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wystąpiła do sądu z wnioskiem o skierowanie ich na leczenie odwykowe

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość wniosków	3	11	7	3	4	3

5. Pomoc udzielona przez GOPS rodzinom osób w których występuje problem alkoholowy

tab. dot. udzielonej pomocy finansowej i rzeczowej – źródło GOPS Rozdrażew

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość rodzin	8	9	8	4	5	9

6. Pomoc psychospołeczna i prawna.

Od 2017 roku w Rozdrażewie funkcjonował Punkt Konsultacyjny osób uzależnionych i ich rodzin. W 2019 r. w I półroczu czynny był 1 raz w miesiącu w wyznaczone dni w godz. 15-17. Porad prawnych w miarę potrzeb udzielać miała radca prawny urzędu gminy we wtorki i piątki w godz. pracy.

tab. Porady terapeutyczne

	2017	2018	2019
Ilość porad	24	20	2
Ilość osób	7	11	2

tab. Porady prawne

	2017	2018	2019
Ilość porad	0	0	0
Ilość osób	0	0	0

7. Ochrona przed przemocą w rodzinie.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogą uzyskać profesjonalną pomoc w Centrum Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

*tab. Dot. ilości spraw przyjętych do realizacji przez OIK w Krotoszynie-
źródło PCPR Krotoszyn*

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ilość spraw	5	12	7	13	3	6
Przyczyna alkohol	2	6	3	7	2	1

Ponadto działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podejmuje powołany zarządzeniem Wójta Gminy Rozdrażew Zespół Interdyscyplinarny poprzez realizację procedury „Niebieska Karta”.

Niebieską Kartę może założyć, a przez to uruchomić całą procedurę: pomoc społeczna, służba zdrowia, oświata, policja i gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

tab. ilość „Niebieskich Kart”, które trafiły do Zespołu Interdyscyplinarnego

2014	2015	2016	2017	2018	2019
6	9	11	10	7	3

7. Nietrzeźwość w miejscach publicznych a przestępstwa i wykroczenia

Dane dot. Gminy Rozdrażew – źródło Komisariat Policji w Koźminie Wlkp.

	rok 2011	rok 2012	rok 2013	Rok 2014	rok 2015	2016	2017	2018	Do 20 paździej nika 2019
Zatrzymani do wytrzeźwienia	5	2	1	6	5	5	5	4	1
Nietrzeźwi nieletni	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Interwencje – ogółem - w tym gdzie przyczyną był alkohol	95 58	97 35	80 28	71 25	80 30	72 30	58 11	164 40	99 15
Wypadki komunikacyjne z udziałem osób nietrzeźwych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	0	0	1	0
Przestępstwa (rozboje, włamania, kradzieże itp.) spowodowane przez osoby będące pod wpływem alk.	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	7	7	6	4

W roku 2018 zlecono przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych występujących na terenie naszej gminy. Badania ankietowe przeprowadziła Oficyna Profilaktyczna z Krakowa. Badaniem objętych zostało 100 osób dorosłych, 190 uczniów i 10 sprzedawców napojów alkoholowych.

Badanie ankietowe dzieci i młodzieży.

W badaniu ankietowym na terenie Gminy Rozdrażew w szkołach podstawowych wzięło udział 190 uczniów, gdzie 55% próby stanowiły dziewczęta, 45% chłopcy.

31% społeczności stanowili uczniowie Klas III gimnazjum, 24% respondentów to uczniowie klasy VIII, 14% to uczniowie klas VII, 20% badanych uczęszcza do VI klasy, 8% do V klasy szkoły podstawowej, a 3% - IV. Najlicniejszą grupę badanych stanowiły dzieci 14-16 letnie (49%), a następnie uczniowie mający 11-13 lat (44%). 7% badanych miało 8-10 lat.

Problem alkoholowy.

W opinii 49% uczniów ich rówieśnicy piją alkohol, 42% ma za sobą inicjacje alkoholową. Badani najczęściej przeszli inicjacje alkoholową w wieku 14-16 lat (49%).

Uczniowie sięgający po alkohol najczęściej wybierają piwo (87%), następnie szampana (76%). Po wódkę sięga 73% badanych, wino – 63%, zaś po likiery i nalewki – 41%.

Po raz pierwszy uczniowie sięgnęli po alkohol w czasie uroczystości rodzinnej (56%). 39% ankietowanych inicjację alkoholową przeszło ze znajomymi na podwórku lub w czasie imprezy towarzyskiej. 31% ankietowanych piło alkohol pod nieobecność rodziców, 26% na dyskotecę, a 21% podczas wycieczki szkolnej. W innych, bliżej nieokreślonych okolicznościach inicjację alkoholową przeszło 14% badanych.

Problem nikotynowy.

47% uczniów twierdzi, że ich rówieśnicy palą papierosy. 7% jest po inicjacji nikotynowej. Zdecydowana większość badanych - 69% twierdzi, że nigdy nie sięgała po wyroby tytoniowe, natomiast 16% paliło tylko kilka razy. 8% ankietowanych pali papierosy od czasu do czasu, natomiast 6% badanych sięga po wyroby tytoniowe codziennie.

Problem przemocy.

35% badanych doświadczyło przemocy. W opinii 38% uczniów, w ich szkole występuje problem przemocy rówieśniczej, a 29% uczniów stosowało przemoc wobec innych. Większość uczniów doświadczających przemocy odpowiedziało, że to koledzy/ koleżanki ze szkoły stosowali/ły przemoc w stosunku do nich (52%). Następnie wskazali na znajomych (26%), siostrę (14%) i brata (32%). 14% ankietowanych wskazało na matkę i ojca.

Problem hazardowy wśród dzieci i młodzieży.

Jak wynika z analizy danych, 14% uczniów grało w gry na pieniądze. Uczniowie którzy mają za sobą epizod korzystania z gier hazardowych przyznają, że najczęściej wybierali zdraпки (82%), ruletkę (78%) i grę na automatach (75%). W dalszej kolejności wskazali: zakłady bukmacherskie (63%) lotto (62%), pokera 48%) i loterie SMS (48%). 50% uczniów podało, że zaczęło grać w gry na pieniądze z chęci szybkiego zarobku. 46% wskazało na ciekawość, 38% na chęć dobrej zabawy, zaś 4% respondentów zaczęło grać w gry hazardowe pod wpływem znajomych.

Badanie ankietowe dorosłych mieszkańców gminy.

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Gminy Rozdrażew wzięło udział 100 mieszkańców. Spośród badanych 59% stanowiły kobiety, a 41% mężczyźni.

Problem alkoholowy wśród dorosłych mieszkańców gminy.

6% mieszkańców codziennie pije alkohol, najczęściej wybierają wino – 63%.

64% badanych pije więcej niż rekomendowana dzienna porcja alkoholu.

17% mieszkańców wykonywało obowiązki w pracy będąc pod wpływem alkoholu,

26% badanych prowadziło pojazd pod wpływem alkoholu, 7% zostało zatrzymanych za jazdę pod wpływem napoju alkoholowego.

14% ankietowanych widziało kobiety w ciąży spożywające alkohol.

Problem nikotynowy

18% mieszkańców codziennie pali papierosy, z czego 46% wypala od 6 do 15 sztuk papierosów na dzień,

38% badanych pali papierosy dla przyjemności,

13% próbowało rzucić palenie, ale nieskutecznie.

Problem narkotykowy

4% mieszkańców ma za sobą inicjację narkotykową, z czego 75% zażywało marihuanę a 50% deklaruje, że zażywa środki dla towarzystwa.

7% respondentów zna konkretną osobę, u której można kupić narkotyki.

Problem przemocy

23% zna osobę doświadczającą przemocy, 6% doświadczyło przemocy, a 9% stosowało zachowania przemocowe.

Badanie sprzedawców napojów alkoholowych na terenie gminy Rozdrażew

Badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie Rozdrażew, wzięli udział również sprzedawcy napojów alkoholowych. Ich udział w badaniu miał na celu sprawdzenie dostępności alkoholu i nikotyny dla mieszkańców niepełnoletnich oraz będących w stanie nietrzeźwości. Ich opinia była ważna również dla oceny skali uzależnienia od alkoholu i nikotyny w gminie.

W badaniu wzięło udział 10 sprzedawców. Pięciu sprzedawców ocenia, że spożycie alkoholu w ich miejscowości spadło i pięciu, że jest na stałym poziomie.

Sprzedawcy zostali także poproszeni o ocenę tego, jak często ma miejsce w ich gminie sprzedaż alkoholu nieletnim. Aż 6 respondentów stwierdziło, że takie sytuacje czasami mają miejsce, a zdaniem 4 respondentów zdarzają się rzadko.

Dobrą informacją jest to, że prawie wszyscy ankietowani (8 osób) deklarują, iż nigdy nie sprzedali alkoholu osobie niepełnoletniej. Wszyscy respondenci deklarują, że prosili o dowód osobisty za każdym razem, gdy nie mieli pewności czy klient ma ukończone 18 lat.

Osoby badane zostały następnie poproszone, o ocenę tego jak często zdarza im się wzywać policję z powodu zakłócania porządku, przez kogoś pod wpływem alkoholu, na terenie punktów sprzedaży lub w jego okolicy. Zdaniem ponad połowy respondentów (6 osób) taka zdarzenia nigdy nie mają miejsca, a 4 sprzedawców uważa, że do takich sytuacji dochodzi rzadko.

Wszyscy respondenci przyznają, że nigdy nie sprzedali wyrobów nikotynowych osobie nieletniej oraz deklarują, że w ich sklepie znajduje się komunikat o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia, osobom nietrzeźwym, informacja o szkodliwości alkoholu oraz wiadomość o zakazie sprzedaży alkoholu pod zastaw lub na kredyt.

IV. Cele programu:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień oraz zmniejszenie skutków tych, które aktualnie występują.
2. Podniesienie wiedzy wśród dorosłych a w szczególności młodzieży z zakresu problematyki uzależnień
3. Wdrażanie nowych form profilaktyki uzależnień kierowanej głównie do dzieci i młodzieży.
4. Wzmocnienie abstynencji dzieci do 18 roku życia.
5. Zmniejszenie naruszeń prawa na rynku sprzedaży napojów alkoholowych.

V. Finansowanie programu.

1. Środki finansowe na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych pochodzą z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z budżetu gminy.
2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu są ujęte w planie budżetu Gminy Rozdrażew na rok 2020 w dziale 851 „ochrona zdrowia”, rozdział 85154 „przeciwdziałanie alkoholizmowi” w wysokości 48.000,- zł.

**VI. SZCZEGÓŁOWY GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2020r.**

Zadanie	Finansowanie
<p>1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.</p> <p>a) Opłacenie kosztów powołania biegłego orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.</p> <p>b) Wdrażanie procedury Niebieskiej Karty w tym kierowanie sprawców przemocy w rodzinie na programy korekcyjno – edukacyjne. (3.3.7)</p>	<p>2.400,00</p>
<p>2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p> <p>a) Udzielanie pomocy prawnej dla rodzin z problemem alkoholowym. (3.3.6)</p> <p>b) Działalność Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (3.1.2.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzanie z osobą zgłoszoną do Komisji rozmów motywującą do podjęcia leczenia, - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się specjalistycznemu leczeniu w warunkach stacjonarnych lub niestacjonarnych (wnioski do sądu) - udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, - wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy Rozdrażew w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Rozdrażew, - kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, - opracowanie i nadzór nad realizacją gminnego programu profilaktyki , - podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy . 	<p>3.620,00</p> <p>500,00</p>